

Til lovforslag nr. L 112

Folketinget 2013-14

Tillægsbetænkning afgivet af Retsudvalget den 27. maj 2014

2. udkast

til

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet m.v.)

[af justitsministeren (Karen Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Justitsministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 15. januar 2014 og var til 1. behandling den 30. januar 2014. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget. Udvalget afgav betænkning den 8. maj 2014. Lovforslaget var til 2. behandling den 13. maj 2014, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har, efter lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet lovforslaget i 2 møder.

3. Indstillinger [og politiske bemærkninger]

<>

Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af justitsministeren, tiltrådt af <>:

Til § 1

1) Nr. 11 affattes således:

»11. I § 81 a, stk. 1, ændres »§§ 119, 123 og 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, og § 252, stk. 1, kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i et gensidigt opgør, som foregår mellem grupper af personer, og hvor der flere gange som led i opgøret enten er anvendt skydevåben eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af denne lovs § 180« til: »§§ 119, 123 og 244, § 244, jf. § 247, § 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, § 252, stk. 1, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1 og 2, § 266, § 285, stk. 1, jf. § 281, § 286, stk. 1, jf. § 281, og § 288 kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er

egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af denne lovs § 180«.«

[Udvidelse af bestemmelsens anvendelsesområde til også at omfatte simpel vold, ulovlig tvang, frihedsberøvelse, trusler, afpresning og røveri]

Til § 6

2) Datoen »1. juni 2014« ændres til: »1. juli 2014«.

[Udskydelse af tidspunktet for lovens ikrafttræden]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget går ud på at udvide den kreds af forbrydelser, der er opregnet i straffelovens § 81 a til også at omfatte simpel vold (§ 244), simpel vold i gentagelsestilfælde og mod en person, der efter karakteren af sit arbejde er særlig udsat for vold (§ 244, jf. § 247), ulovlig tvang (§ 260, stk. 1), frihedsberøvelse (§ 261, stk. 1 og 2), trusler (§ 266), afpresning (§ 285, stk. 1, jf. § 281, og § 286, stk. 1, jf. § 281) og røveri (§ 288).

Formålet med ændringsforslaget er at sikre, at den skærpede straftrussel, som ligger i straffelovens § 81 a, også kan bringes i anvendelse over for en række yderligere forbrydelser, der efter deres karakter ligeledes vil kunne bidrage til, at en konflikt mellem to grupper af personer udvikler sig til en trussel mod det normale samfundsliv.

Det foreslås således, at den straf, der er foreskrevet i straffelovens § 244, § 244, jf. § 247, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1 og 2, § 266, § 285, stk. 1, jf. § 281, § 286, stk. 1, jf. § 281 og § 288 også skal kunne forhøjes indtil det dobbelte, hvis betingelserne i § 81 a, som de foreslås udformet med dette lovforslag, er opfyldt. Samlet set indebærer den foreslåede ændring af straffelovens § 81 a således, at den straf, der er foreskrevet i straffelovens §§ 119, 123 og 244, § 244, jf. § 247, § 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, § 252, stk. 1, § 260, stk. 1, § 261, stk. 1 og 2, § 266, § 285, stk. 1, jf. § 281, § 286, stk. 1, jf. § 281, og § 288 kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

De pågældende forbrydelser har strafferammer på fængsel indtil 1 år og 6 måneder, 2, 3, 4, 6, 8, 10 og 12 år. Når de øvrige betingelser for at anvende § 81 a er opfyldt, forhøjes strafferammerne til det dobbelte. Det bemærkes dog, at der uanset den foreslåede ændring fortsat højst vil kunne udmåles en straf på 20 år, jf. straffelovens § 33, stk. 2.

Det er en betingelse for at anvende den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a, stk. 1, at lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten er anvendt skydevåben m.v.

At lovovertrædelsen skal have »baggrund i« en konflikt som nærmere karakteriseret i bestemmelsen indebærer, at

det skal kunne lægges til grund, at den person, der har begået lovovertrædelsen, helt eller delvis har været motiveret af at ville deltage i eller reagere på en konflikt mellem grupper af personer. Det er uden betydning, om der tillige er andre motiver for angrebet, herunder f.eks. personlige uoverensstemmelser, hævn for tidligere krænkelser, fornærmelser eller lignende.

Den omstændighed, at lovovertrædelsen helt eller delvis skal have været motiveret af at ville deltage i eller reagere på en konflikt mellem grupper af personer, indebærer ikke noget krav til konfliktens indhold, men alene om, at konflikten – uanset hvad den handler om – er baggrund for den aktuelle lovovertrædelse.

Begrebet »konflikt« skal forstås bredt. Enhver uoverensstemmelse eller uenighed mellem to eller flere grupper vil kunne udgøre en konflikt i § 81 a's forstand. Det er uden betydning for vurderingen af, om en konflikt er omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvad der er årsagen til konflikten, og hvad konflikten drejer sig om. Det er ligeledes uden betydning, om konflikten er begrundet i et eller flere forhold. Det er endvidere ikke en betingelse for at anvende § 81 a, stk. 1, at det fastslås, hvilket af flere mulige underliggende forhold, der har motiveret gerningsmanden. Det er således tilstrækkeligt, at det kan lægges til grund, at gerningsmanden helt eller delvist er motiveret af at ville deltage i eller reagere på konflikten.

At der skal være tale om en konflikt mellem »grupper af personer«, vil sige, at der skal være mere end en person på hver side i konflikten.

Som »grupper« anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og med fast navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast re-4 aktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

Betingelsen om, at der er tale om en konflikt, som led i hvilken der er anvendt skydevåben, eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begået brandstiftelse efter straffelovens § 180, indebærer et krav om, at der mindst en gang forud for den aktuelle forbrydelse har været anvendt skydevåben m.v.

Det er altså ikke et krav, at der flere gange som led i konflikten skal være anvendt skydevåben m.v. Det er heller ikke et krav, at skydevåben m.v. har været anvendt kort tid forinden eller af den samme personkreds, hvis forhold nu er til pådømmelse.

Det afgørende er, om lovovertrædelsen har baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der på et tidspunkt har været anvendt skydevåben m.v. Det er uden betydning, hvilken gruppe der har anvendt skydevåben m.v. Har lovovertrædelsen baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, og har der tidligere været anvendt skydevåben m.v. som led i denne konflikt, vil bestemmelsen således kunne finde anvendelse.

De våbentyper, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a, stk. 1, svarer til de våbentyper, der er omfattet af § 192 a, stk. 1, i straffeloven, jf. pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det er endvidere ikke en betingelse for, at bestemmelsen kan anvendes, at der er anvendt skydevåben m.v. ved den enkelte lovovertrædelse, som begås med baggrund i en konflikt mellem grupper af personer. F.eks. vil også en voldshandling begået ved slag, spark eller brug af andre redskaber være omfattet af bestemmelsen, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldte.

Udover at der skal være tale om en konflikt mellem grupper, som led i hvilken der mindst en gang er anvendt skydevåben m.v., stilles der ikke særlige krav til konflikten, for at den er omfattet af den foreslåede bestemmelse. Der stilles således eksempelvis ikke krav om, at konflikten skal have karakter af et verserende opgør, eller at konflikten gennem en vis periode skal have givet sig udslag i angreb.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a, stk. 1, vil også kunne anvendes på alvorlige forbrydelser, der har baggrund i en konflikt, hvor der siden den ene anvendelse af skydevåben m.v., der kræves efter bestemmelsen, ikke er forekommet angreb, f.eks. fordi medlemmer af de involverede grupper i en periode har været frihedsberøvet. I en situation, hvor de pågældende grupper har indgået en fredsaftale (f.eks. om ikke længere at angribe hinanden som led i en konflikt om et kriminelt marked), vil bestemmelsen eksempelvis kunne anvendes, hvis en person på et senere tidspunkt – eventuelt flere år senere – begår en forbrydelse som nævnt i § 81 a, stk. 1, med baggrund i konflikten.

Det er heller ikke et krav, at begge parter har udført angreb som led i konflikten. Bestemmelsen vil således efter omstændighederne også kunne finde anvendelse i en situation, hvor én gruppe forfølger en anden gruppe, der ikke går til modangreb med brug af strafbare midler – så længe forfølgelsen har baggrund i en konflikt mellem de to grupper, hvor der som led i konflikten er anvendt skydevåben m.v.

Det må antages, at betingelsen om, at lovovertrædelsen skal have baggrund i en konflikt, i praksis vil medføre en vis tidsmæssig afgrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde. Det må således forventes, at det afhængig af de nærmere omstændigheder kan være vanskeligt at bevise, at en lovovertrædelse har baggrund i konflikten mellem grupperne, hvis grupperne i en årrække ikke har foretaget sig noget som led i konflikten.

Straffelovens § 81 a, stk. 1, omfatter tillige forsøg på og medvirken til de opregnede forbrydelser, jf. straffelovens § 21 og § 23.

Der vil således efter omstændighederne kunne blive tale om at straffe for forsøg på eksempelvis overtrædelse af straffelovens § 245, jf. § 21, jf. § 81 a, stk. 1, hvis det må antages, at den pågældende har forsøgt at begå et groft voldsforhold med baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der tidligere er anvendt skydevåben m.v.

Et ansvar for medvirken, jf. straffelovens § 23, vil eksempelvis kunne komme på tale i en situation, hvor en person med tilknytning til en af de stridende grupper får en anden person, eventuelt en udenforstående, til som led i kon-

flikten at begå en af de omfattede forbrydelser mod en person, der tilhører en rivaliserende gruppe. I denne situation vil bagmanden efter omstændighederne kunne straffes i medfør af den foreslåede bestemmelse, jf. straffelovens § 23 om strafbar medvirken, mens den anden gerningsmands 6 handling vil være omfattet, hvis den pågældende har haft det fornødne forsæt til, at forbrydelsen har baggrund i en konflikt mellem grupper, hvor der har været anvendt skydevåben m.v.

Den foreslåede bestemmelse kan – svarende til, hvad der gælder efter den gældende § 81 a, stk. 1 – også omfatte lovovertrædelser, der begås over for andre personer end dem, der tilhører eller har tilknytning til en gruppe, der er involveret i konflikten, hvis overtrædelsen har baggrund i konflikten. Det vil f.eks. gælde, hvis der i forbindelse med politiets arrestation af gerningsmanden til en forbrydelse, der er begået med baggrund i konflikten, som nævnt i bestemmelsen, udøves vold mod en politibetjent for at få denne til at undlade at gennemføre arrestationen, eller hvis der fremsættes trusler mod et vidne til et angreb, der er foretaget med baggrund i konflikten. Angreb, hvor gerningsmanden eksempelvis fejlagtigt troede, at offeret havde tilknytning til en rivaliserende gruppe, vil også kunne være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det forudsættes, at strafudmålingsniveauet i sager omfattet af den foreslåede bestemmelse som udgangspunkt fordobles i forhold til den straf, der ville blive fastsat af domstolene i sager, hvor den foreslåede bestemmelse i § 81 a, stk. 1, ikke finder anvendelse. I tilfælde, hvor domstolene normalt ville udmåle en straf på fængsel i 1 år og 6 måneder – f.eks. i en sag om grov vold – er det således forudsat, at der som udgangspunkt skal fastsættes en straf på fængsel i 3 år, hvis sagen er omfattet af § 81 a, stk. 1. Det er forudsat, at fordoblingen sker i forhold til den konkrete straf, der ville være blevet udmålt i den enkelte sag.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Endvidere vil de øvrige almindelige regler i straffeloven om bl.a. strafbarhedsbetingelser og straffe m.v. finde uændret anvendelse.

Bestemmelsen i § 81 a, stk. 1, udelukker således ikke anvendelse af de almindelige straffskærpelsesgrunde i § 81 med hensyn til forhold, der måtte blive henført under § 81 a, stk. 1. 7

Tilsvarende gælder med hensyn til forhold, der efter en konkret vurdering ikke måtte blive henført under § 81 a, stk. 1. Selv om eksempelvis betingelserne for at anvende § 81 a, stk. 1, ikke er opfyldt i en konkret sag, kan der således efter almindelige strafudmålingsprincipper være skærpene omstændigheder, f.eks. at der er tale om kriminalitet begået som led i en voldelig strid mellem forskellige persongrupper.

I sager, hvor et forhold konkret ikke henføres under § 81 a, stk. 1, kan der således efter omstændighederne være grund til at overveje, om der foreligger andre skærpende omstændigheder, jf. § 81. Det gælder eksempelvis i forhold til den første skudepisode, der ikke falder ind under § 81 a, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af Folketingets Retsudvalgs spørgsmål nr. 28 vedrørende lovforslaget samt pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter lovforslagets § 6 træder loven i kraft den 1. juni 2014.

Det foreslås med ændringsforslaget at udskyde lovens ikrafttrædelsestids-punkt til den 1. juli 2014. Baggrunden herfor er, at lovforslaget ikke forventes færdigbehandlet inden den 1. juni 2014.

Trine Bramsen (S) Julie Skovsby (S) Astrid Krag (S) Mette Reissmann (S) Jeppe Bruus (S) Rasmus Prehn (S)

Jeppe Mikkelsen (RV) Zenia Stampe (RV) Camilla Hersom (RV) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) fmd.

Pernille Vigsø Bagge (SF) Pernille Skipper (EL) Nikolaj Villumsen (EL) Henning Hyllested (EL) Doris Jakobsen (SIU)

Kim Andersen (V) Preben Bang Henriksen (V) Inger Støjberg (V) Karen Jespersen (V) Jan E. Jørgensen (V)

Karsten Lauritzen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) Dennis Flydtkjær (DF)

Pia Adelsteen (DF) Kim Christiansen (DF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Tom Behnke (KF) nfmd.

Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 112

Bilagsnr.	Titel
11	Betænkning afgivet den 8. maj 2014
12	Fremsendelse af brev fra KL vedr. exit-indsatsen, fra justitsministeren
13	Udkast til tillægsbetænkning
14	Ændringsforslag fra justitsministeren